

საგარეო ურთიერთობების
სამინისტრო

გარემოს ეროვნული სააგენტო

საინფორმაციო ბიულეტენი # 3

მოკლემიმოხილვა
საგარეო ურთიერთობების
სესიები

2013 წელი
მარტი

თბილისი

სარცევი

Sesaval i	3
I. atmosferul i haeri	4
II. zedapirul i wyal i	20
III. atmosferul i nal eqebi	21
IV. radioaqtiuri mdgomareoba	21

სესავალი

გარემოს დამაზღვრების წინამდებარე მიმოხილვა და მომზადებულია გარემოს ეროვნული სააგენტოს მიერ მარტის თვეში კატარის დამაზღვრების მონიტორინგის შედეგების მიხედვით.

ატმოსფერული ჰაერის დამაზღვრების მონიტორინგი უმოკლესად ხუთ კალაქში: ტბილისში (3 ქუჩა), რუსთაველაში, ჯეოფონში, კუთაისა და ბათუმში. კატარაში 1385 ანალიზი.

შედეგების მიხედვით 26 აპრილიდან საკარგადესი 14 დღეა.

მომდინარეობდა რადიოაქტიური დამაზღვრების რეგულარული მონიტორინგი 12 პუნქტში მიუხედავად ატმოსფერული ჰაერის γ -გამოსხივების ექსპოზიციური დოზის სიმკვრივის სიდიდის დასადგენად.

საკარგადესი 8 კალაქში აპრილიდან იკნა ატმოსფერული ნალექების სიჩქარე და კატარაში ანალიზი.

I. atmosferul i haeri

q. Tbilisi

მართის ტვესი ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების რეგულარული მონიტორინგი უარყოფდა სამ სადამკვირვებლო ქსიურზე, რომლებიც მდებარეობენ: ვერტილის გამზ-ზე, მოსკოვის გამზ-ზე და კვინიტაზის ქუჩაზე.

ვერტილის გამზირზე განისაზრვრა ატმოსფერული ჰაერის მხოლოდ ერთი დაბინძურებელი ინგredientი:

- *ნაქსირჯანი* – სასუალო ტვიური კონცენტრაცია შეადგენდა – $6.02 \text{ mg/m}^3\text{-s}$, რაც 2-ჯერ აღმატებოდა ზრვრულ ადასავებ ნორმას.

მოსკოვის გამზირზე განისაზრვრა ატმოსფერული ჰაერის შემდეგი დაბინძურებელი ინგredientების კონცენტრაციები:

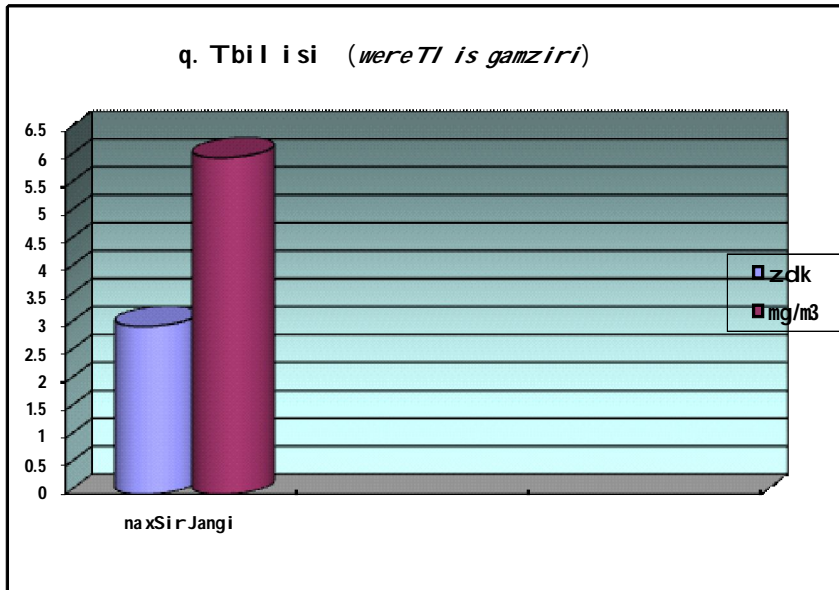
- *ნაქსირჯანი* – სასუალო ტვიური კონცენტრაცია გაუტოლდა – $2.6 \text{ mg/m}^3\text{-s}$, რაც არ აღმატებოდა ზრვრულ ადასავებ კონცენტრაციას.
- *აზოტის დიოქსიდი* – სასუალო ტვიური კონცენტრაცია შეადგენდა – $0.088 \text{ mg/m}^3\text{-s}$, რაც ზრვრულ ადასავებ კონცენტრაციას აღმატებოდა 2.2 - ჯერ.

კვინიტაზის ქუჩაზე განისაზრვრა ატმოსფერული ჰაერის შემდეგი დაბინძურებელი ინგredientების კონცენტრაციები:

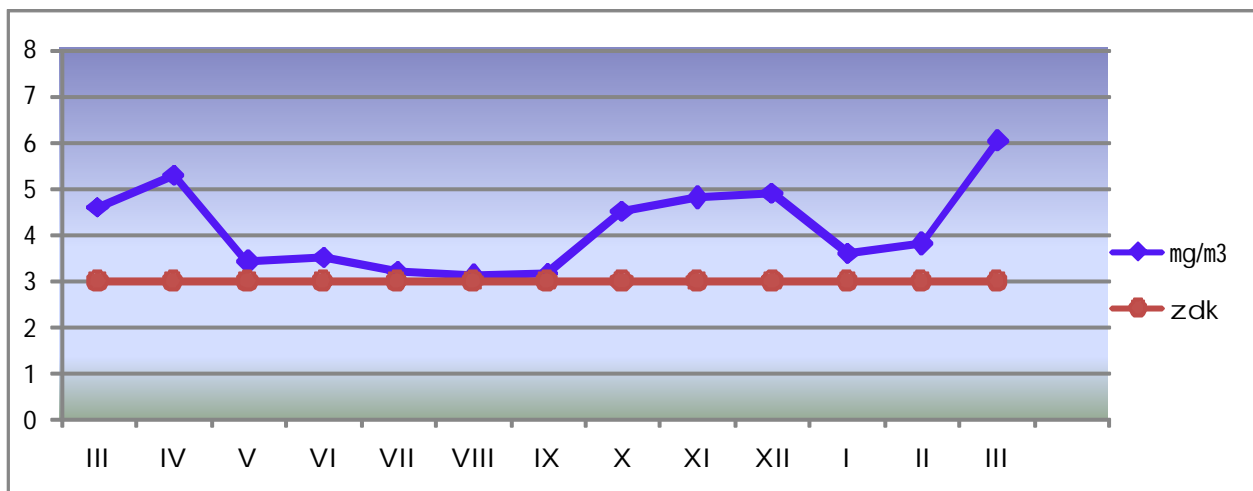
- *მთვერი* – სასუალო ტვიური კონცენტრაცია შეადგენდა – $0.56 \text{ mg/m}^3\text{-s}$, რაც ზრვრულ ადასავებ კონცენტრაციას აღმატებოდა 3.7-ჯერ.
- *ნაქსირჯანი* – სასუალო ტვიური კონცენტრაცია შეადგენდა – $4.0 \text{ mg/m}^3\text{-s}$, რაც 1.3-ჯერ აღმატებოდა ზრვრულ ადასავებ კონცენტრაციას.
- *გოგირდის დიოქსიდი* – სასუალო ტვიური კონცენტრაცია შეადგენდა – $0.113 \text{ mg/m}^3\text{-s}$, რაც ზრვრულ ადასავებ კონცენტრაციას აღმატებოდა 2.3-ჯერ.
- *აზოტის დიოქსიდი* – სასუალო ტვიური კონცენტრაცია შეადგენდა – $0.08 \text{ mg/m}^3\text{-s}$, რაც ზრვრულ ადასავებ კონცენტრაციას აღმატებოდა 2-ჯერ.

5 | garemos erovnul i saagento

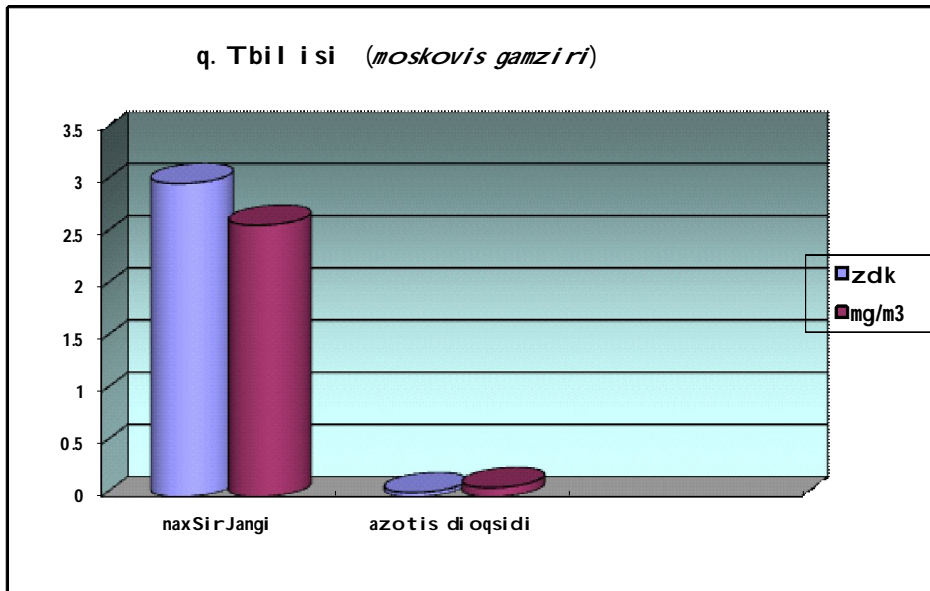
- *ozoni* – saSual o Tviuri koncentracia Seadgenda – 0.014 mg/m³-s. rac ar aRemateboda zRvrul ad dasaSveb koncentracias.

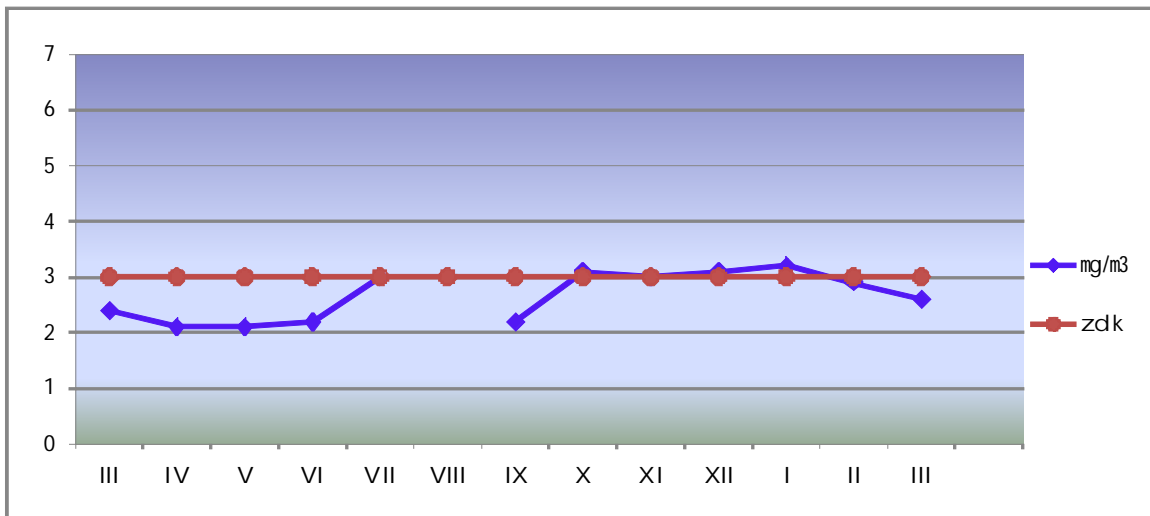
mart is Tvis saSual o koncentraciebi

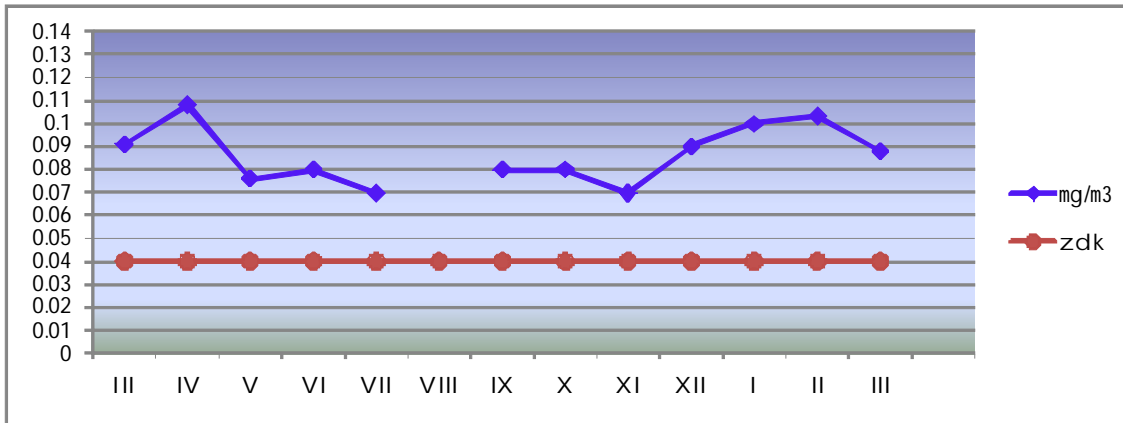
naxSi r Jangis saSual o Tviuri koncentraciebi, wereTI is gamz-ze. (2012-2013 ww)

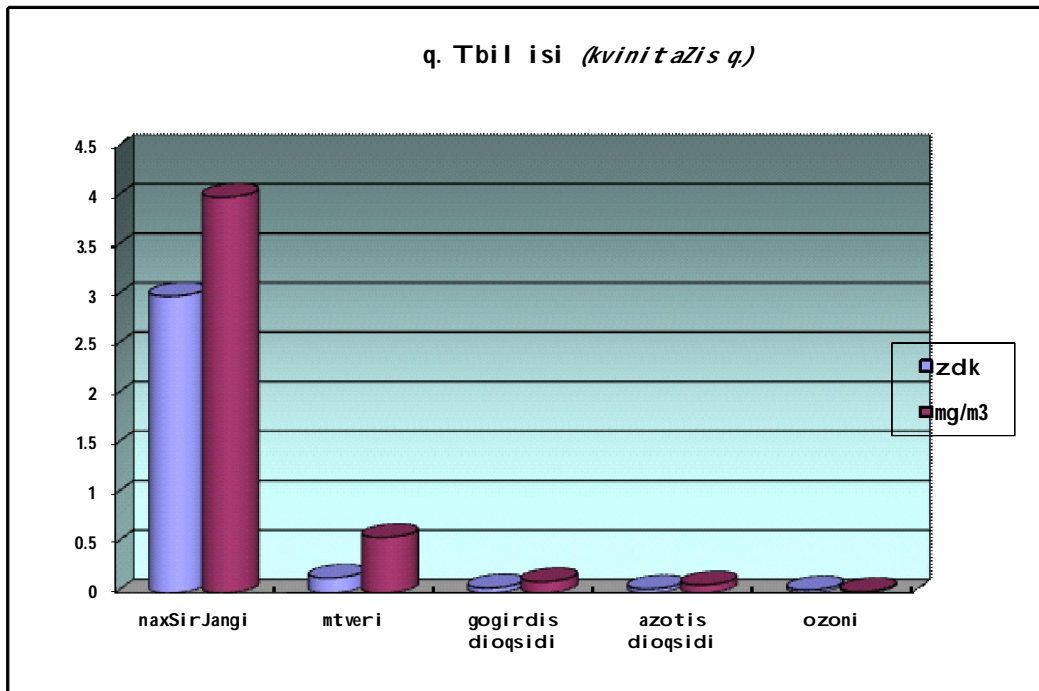
martis Tvis saSual o koncentraciebi

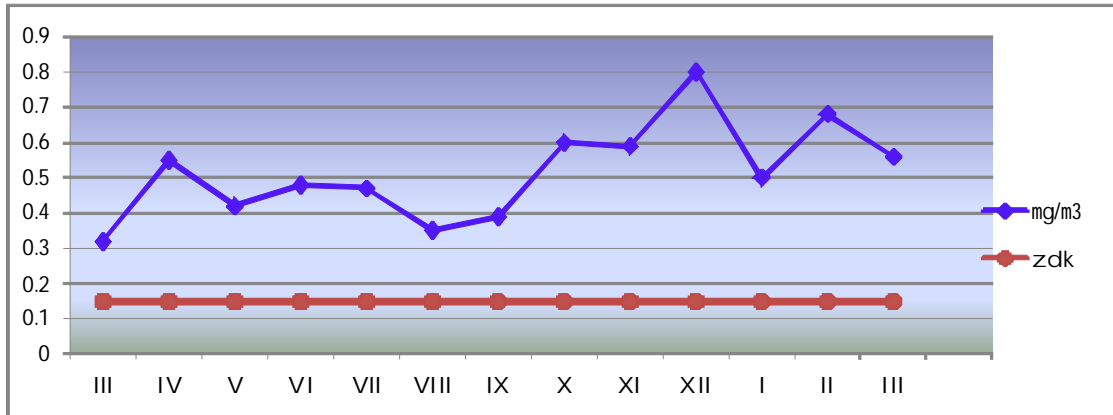
naxSi rJangis saSual o Tviuri koncentraciebi, kvini taZis q. (2012-2013 ww)

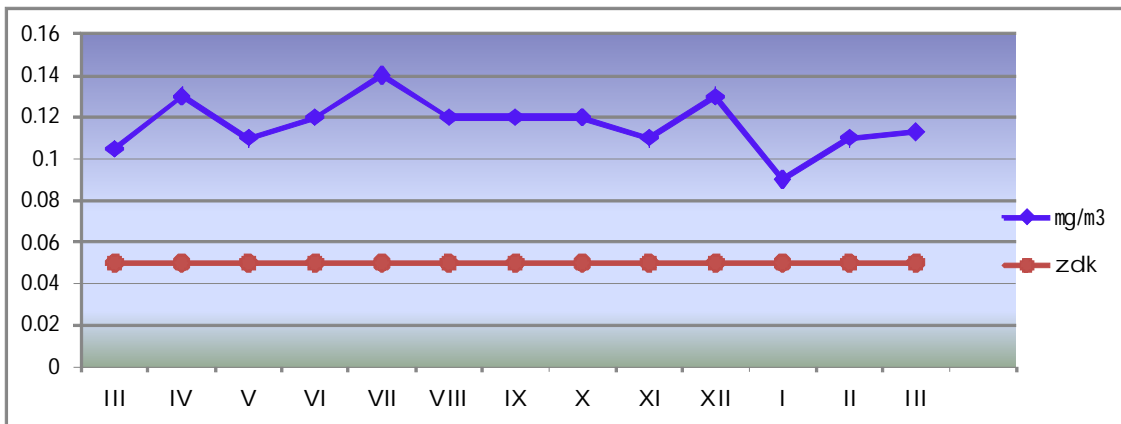
azotis saSual o Tviuri koncentraciebi, moskovis gamz-ze. (2012-2013 ww)

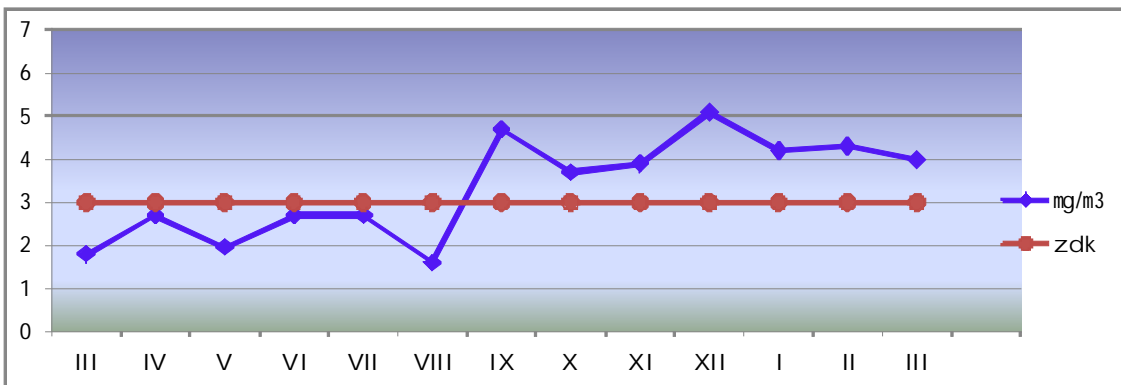
martis Tvis saSual o koncentraciebi

მთვრის სასუალო ტვიური კონცენტრაციები, კვინიტაზის კ. (2011-2012 წწ)

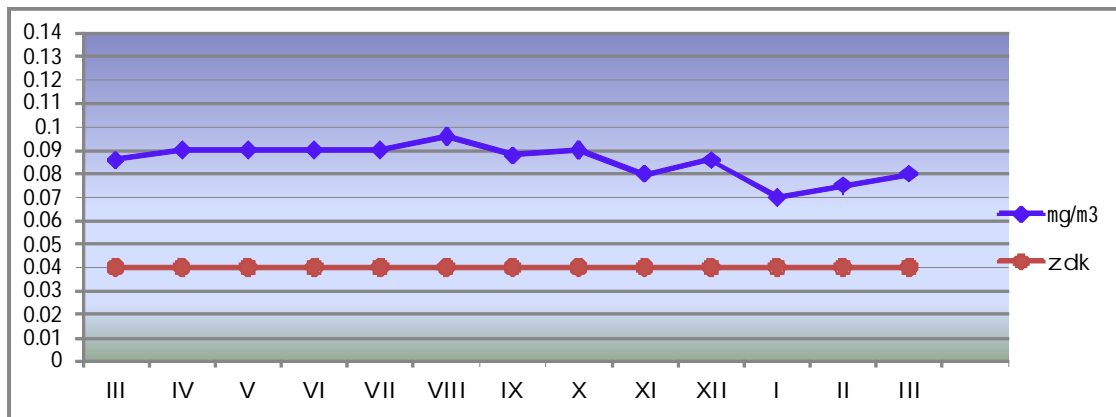

გოგირდის დიოქსიდის სასუალო ტვიური კონცენტრაციები, კვინიტაზის კ. (2012-2013 წწ)

ნახსირჯანგის სასუალო ტვიური კონცენტრაციები, კვინიტაზის კ. (2012-2013 წწ)

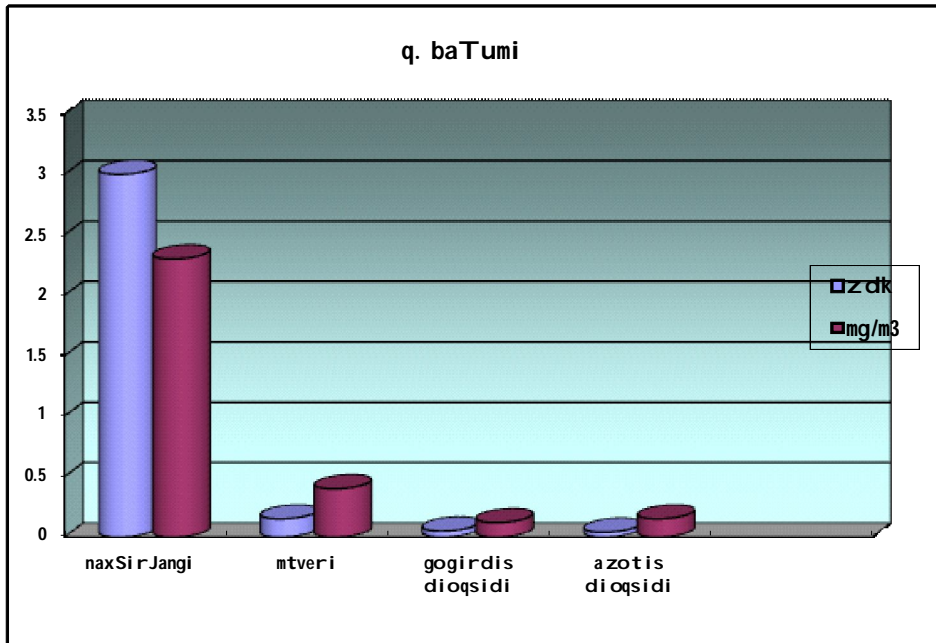

azotis dioqsidis saSual o Tviuri koncentraciebi, kvini taZis q. (2012-2013 ww)

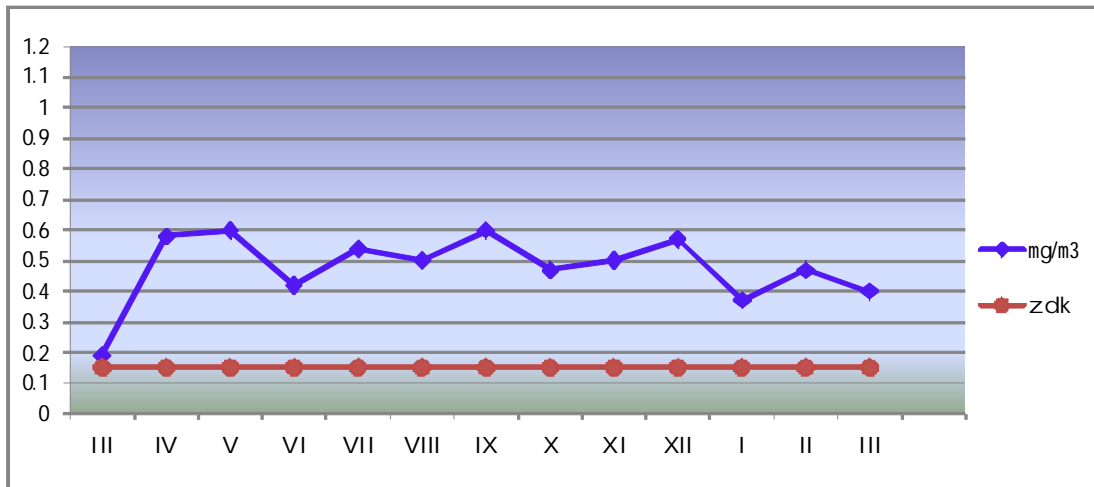
q. baTumi

მარტის თვეში ქ. ბათუმში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების რეგულარული მონიტორინგი უარყოფდა ერთ სამკვირვებლო პუნქტზე.

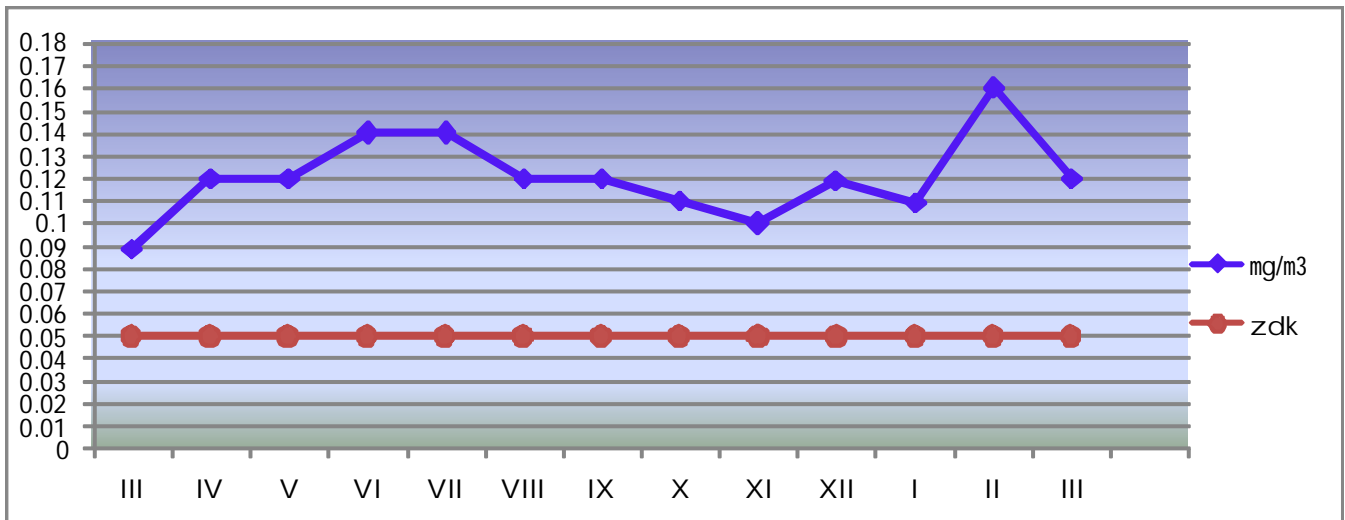
- *მთვერი* – სასუალო ტვირთის კონცენტრაციის საშუალო მაჩვენებელი 0.4 მგ/მ³, რაც 2.7-ჯერ აღემატება ზრვულ ადამიანების კონცენტრაციას;
- *გოგირდის დიოქსიდი* – სასუალო ტვირთის კონცენტრაციის საშუალო მაჩვენებელი – 0.12 მგ/მ³, რაც 2.4-ჯერ აღემატება ზრვულ ადამიანების კონცენტრაციას.
- *ნახსირჯანი* – სასუალო ტვირთის კონცენტრაციის საშუალო მაჩვენებელი – 2.3 მგ/მ³, რაც არ აღემატება ზრვულ ადამიანების კონცენტრაციას.
- *აზოტის დიოქსიდი* – სასუალო ტვირთის კონცენტრაციის საშუალო მაჩვენებელი 0,15 მგ/მ³, რაც აღემატება ზრვულ ადამიანების კონცენტრაციას – 3.8-ჯერ.

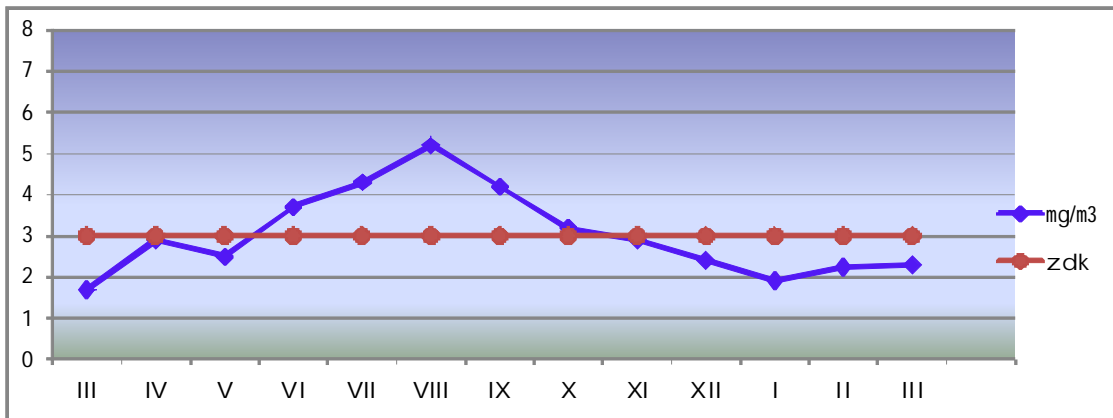
მარტის თვის სასუალო კონცენტრაციები

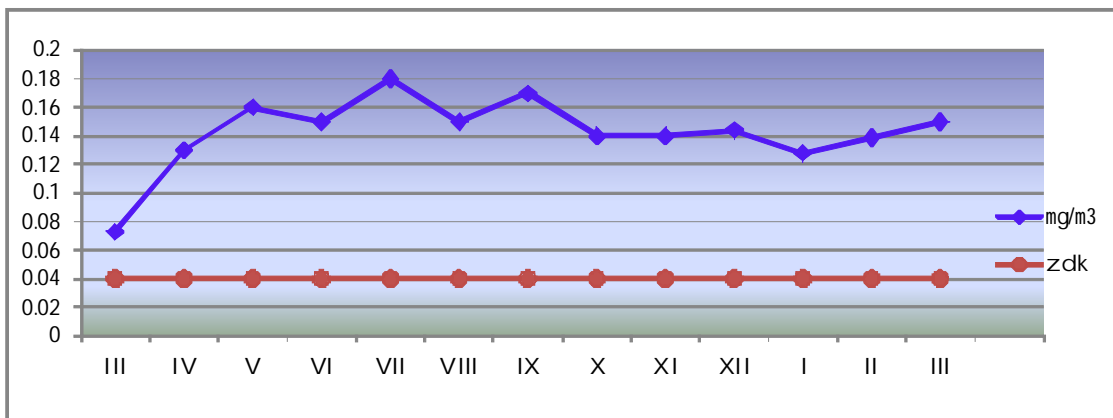
მთვრის სასუალო თვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

gogirdis di oqsi dis saSual o Tviuri koncentraciebi (2012-2013ww)

naxSi rJangis saSual o Tviuri koncentraciebi (2012-2013 ww)

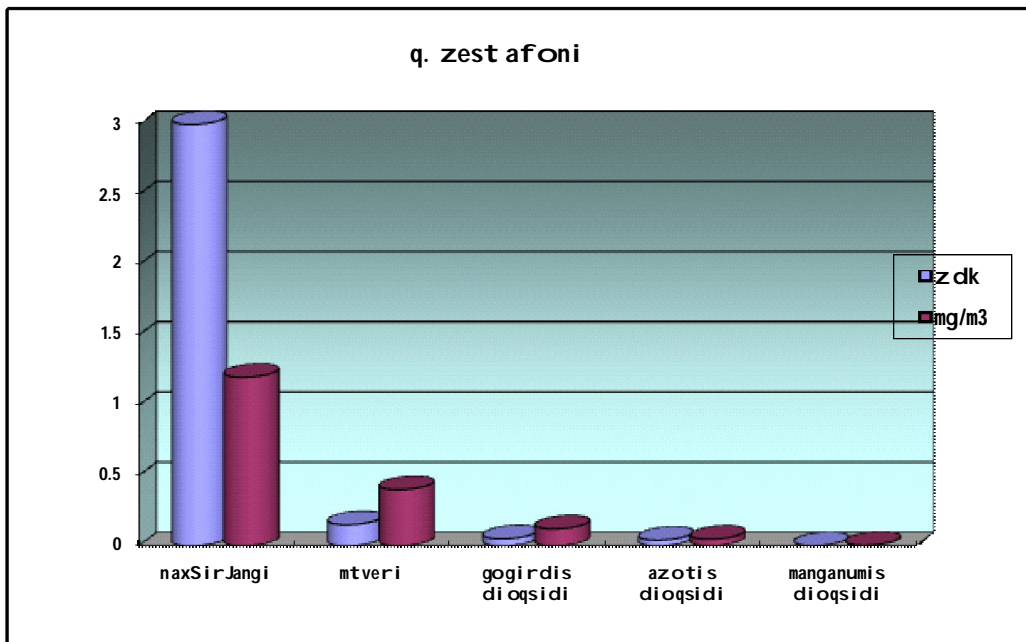

azot is di oqsi dis saSual o Tviuri koncentraciebi (2012-2013 ww)

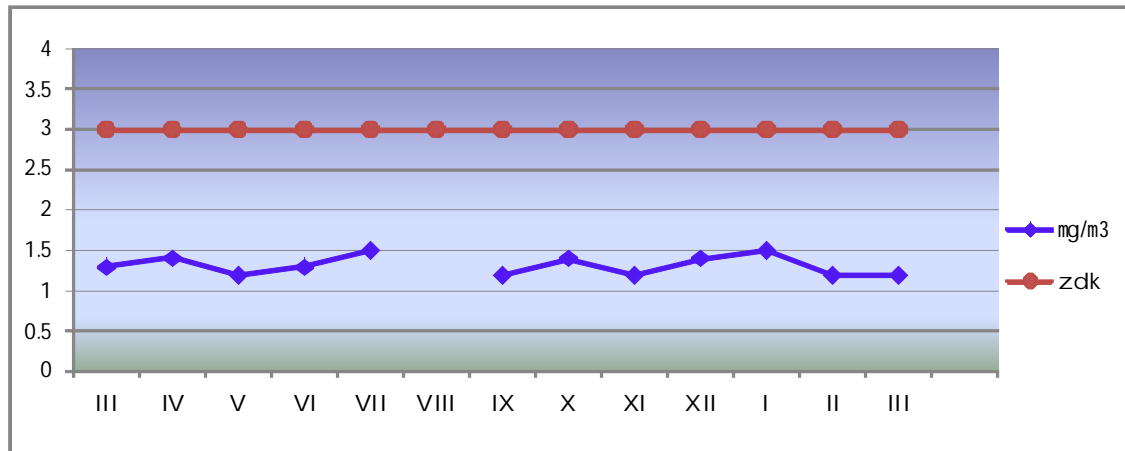
q. ზედაფონი

მარტის თვის სასალონო კონცენტრაციების მონიტორინგი გარემოს დაცვის სააგენტოს მიერ დაგეგმილ პუნქტებში.

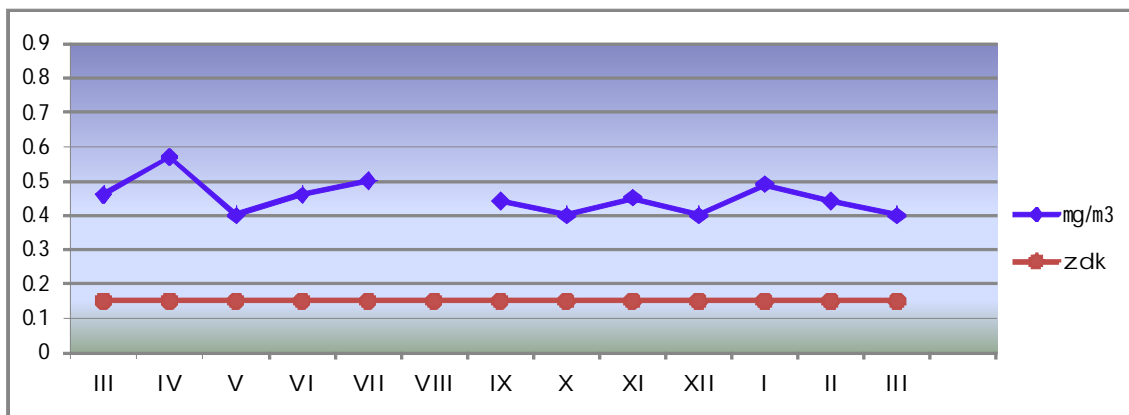
- *მთვარი* – სასალონო კონცენტრაციის შედეგად 0.4 მგ/მ³, რაც 2.7-ჯერ აღემატება ზედაფონის კონცენტრაციას;
- *გოგირდის დიოქსიდი* – სასალონო კონცენტრაციის შედეგად 0.12 მგ/მ³, რაც ზედაფონის კონცენტრაციას აღემატება 2.4-ჯერ.
- *ნაქსირი* – სასალონო კონცენტრაცია შედეგად – 1.2 მგ/მ³-ს. რაც არ აღემატება ზედაფონის კონცენტრაციას.
- *აზოტის დიოქსიდი* – სასალონო კონცენტრაციის შედეგად 0,047 მგ/მ³, რაც 1.2-ჯერ აღემატება ზედაფონის კონცენტრაციას.
- *მანგანუმის დიოქსიდი* – სასალონო კონცენტრაციის შედეგად 0.004 მგ/მ³, რაც 4-ჯერ აღემატება ზედაფონის კონცენტრაციას.

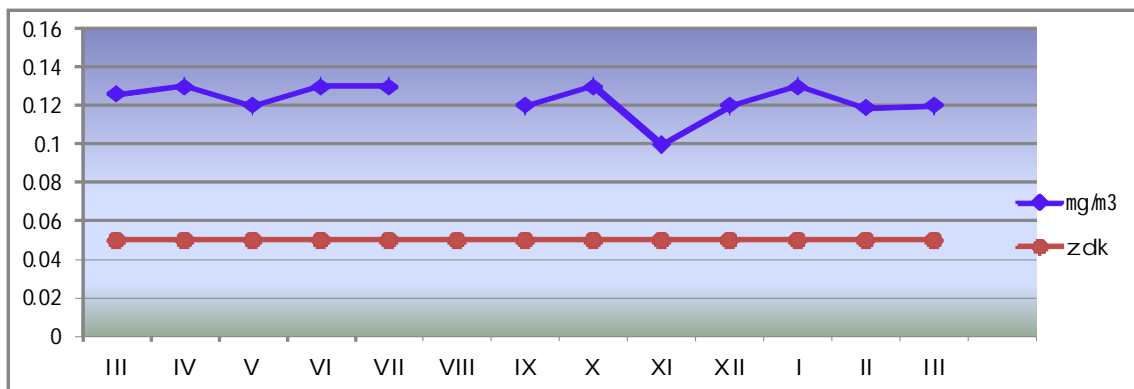
მარტის თვის სასალონო კონცენტრაციები

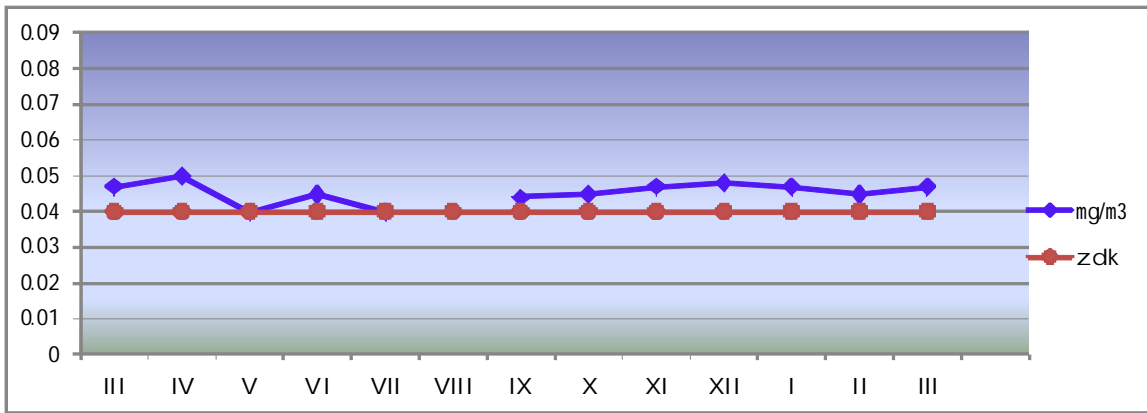
ნახსირი ახალი სასაღებო ტვირთის კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

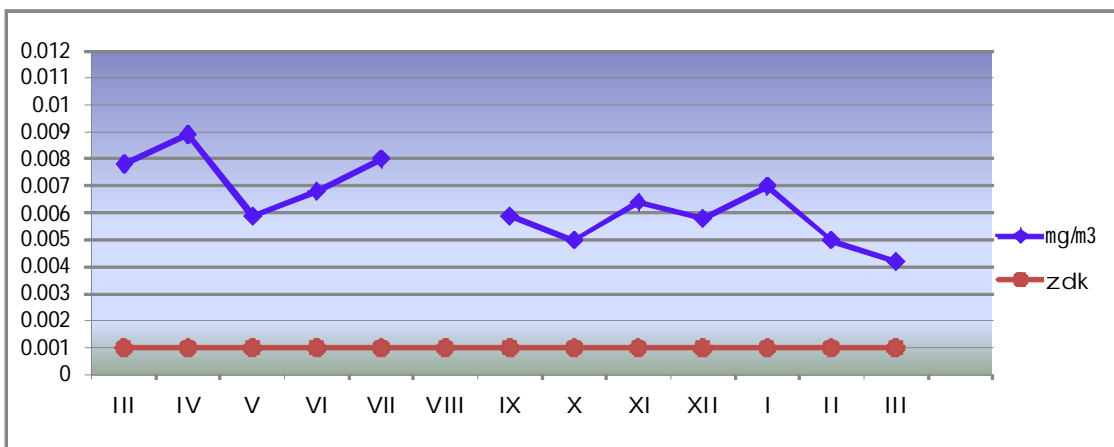
მთვრის სასაღებო ტვირთის კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

გოგირდის დიოქსიდის სასაღებო ტვირთის კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

azot is di oqsi di s saSual o Tviuri koncentraci ebi (2012-2013 ww)

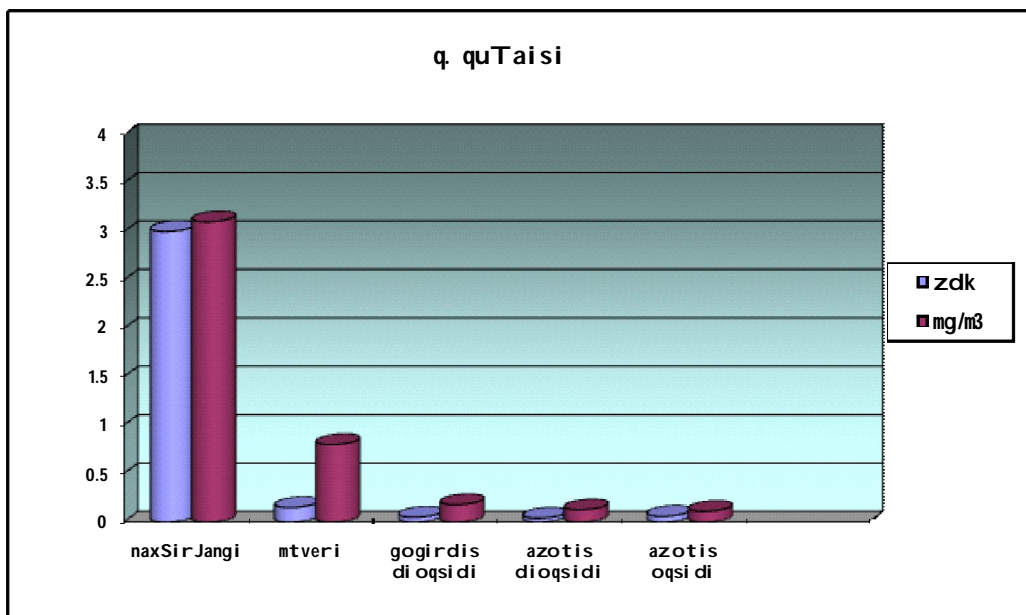

manganumi s di oqsi di s saSual o Tviuri koncentraci ebi (2012-2013 ww)

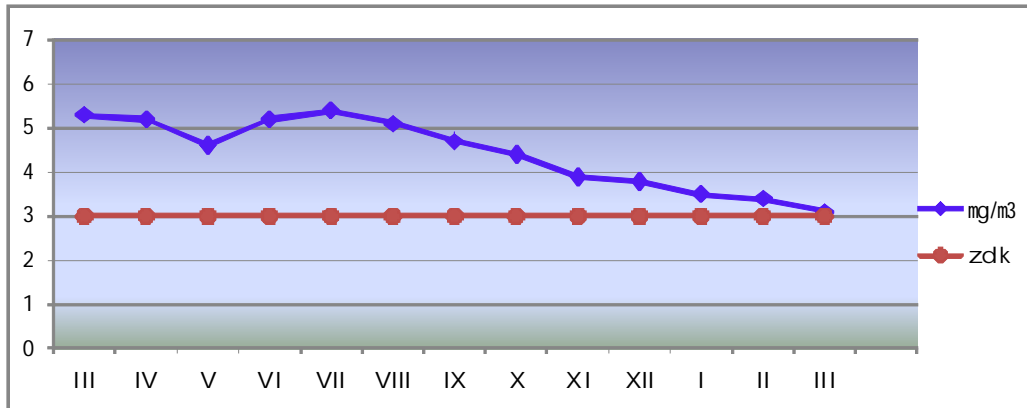
q. კუთაისი

მარტის თვის კ. კუთაისის ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების რეგულაციული მონიტორინგი უმცირეს შემთხვევაში აღინიშნა.

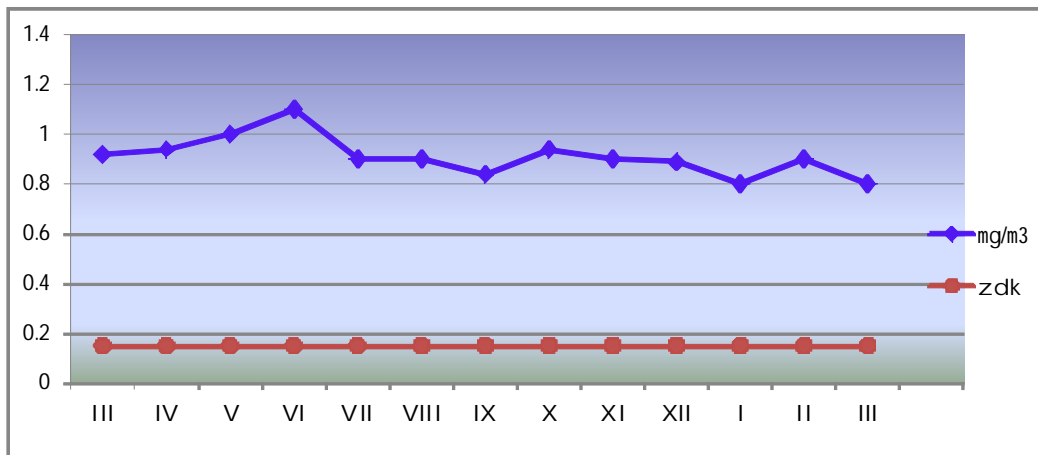
- *მთვერი* – სასაბურთალოს რაიონის ტერიტორიაზე დაფიქსირდა 0.8 მგ/მ³, რაც 5.3-ჯერ აღემატება ნორმულ კონცენტრაციას;
- *გოგირდის დიოქსიდი* – სასაბურთალოს რაიონის ტერიტორიაზე დაფიქსირდა 0.18 მგ/მ³, რაც 3.6-ჯერ აღემატება ნორმულ კონცენტრაციას.
- *ნაქსირჯანი* – სასაბურთალოს რაიონის ტერიტორიაზე დაფიქსირდა 3.1 მგ/მ³, რაც უმნიშვნელოდ აღემატება ნორმულ კონცენტრაციას.
- *აზოტის დიოქსიდი* – სასაბურთალოს რაიონის ტერიტორიაზე დაფიქსირდა 0,126 მგ/მ³, რაც 3.2-ჯერ აღემატება ნორმულ კონცენტრაციას.
- *აზოტის ოქსიდი* – სასაბურთალოს რაიონის ტერიტორიაზე დაფიქსირდა 0.11 მგ/მ³-ს. რაც ნორმულ კონცენტრაციას აღემატება 1.8-ჯერ.

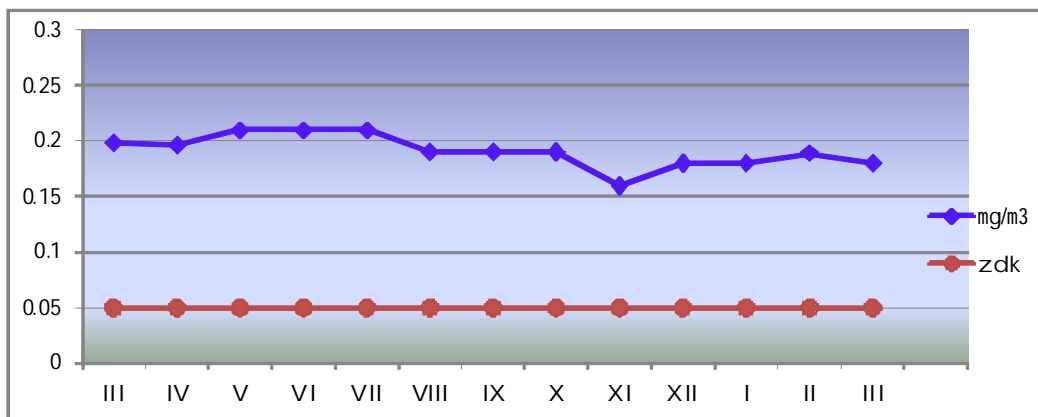
მარტის თვის სასაბურთალოს რაიონის კონცენტრაციები

ნახსი რკანგის სასუალ ო ტვიური კონკენტრაციები (2012-2013 წწ)

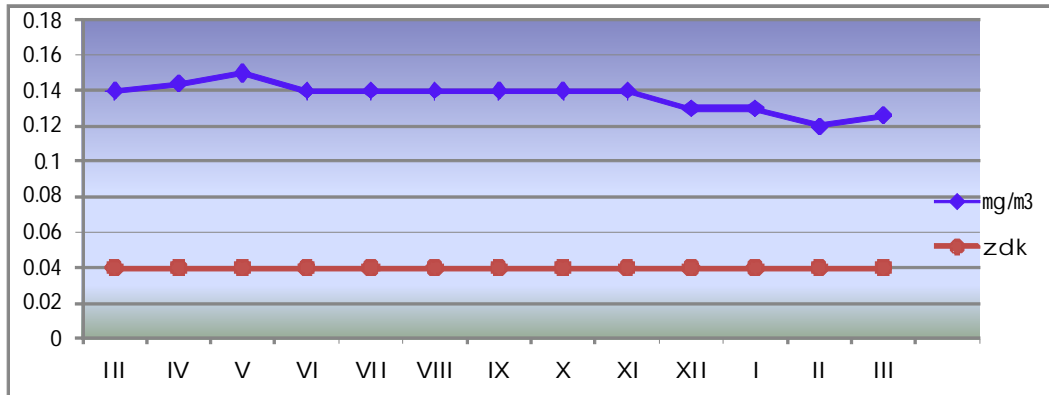

მტვრის სასუალ ო ტვიური კონკენტრაციები (2012-2013 წწ)

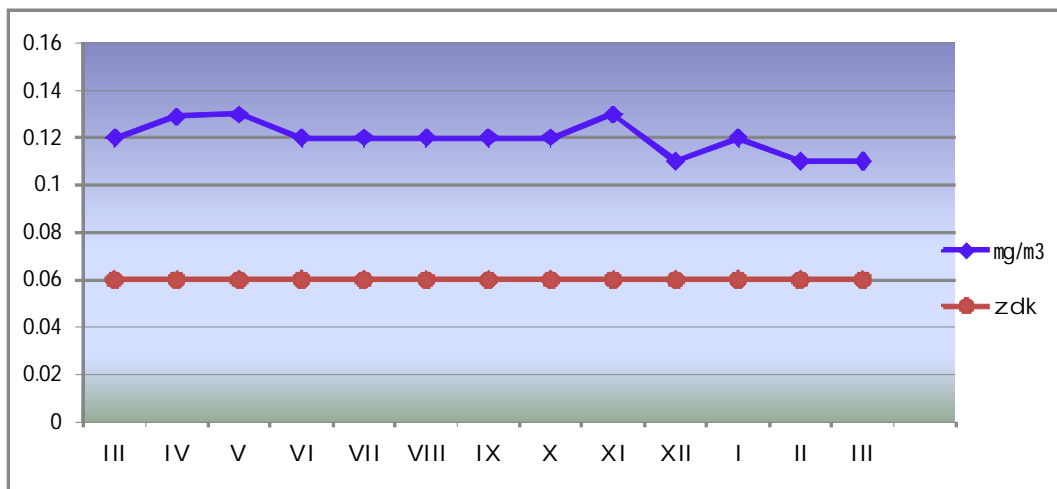

გოგირდის დიოქსიდის სასუალ ო ტვიური კონკენტრაციები (2012-2013 წწ)

azotის დიოქსიდის სასუალი ო Tვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

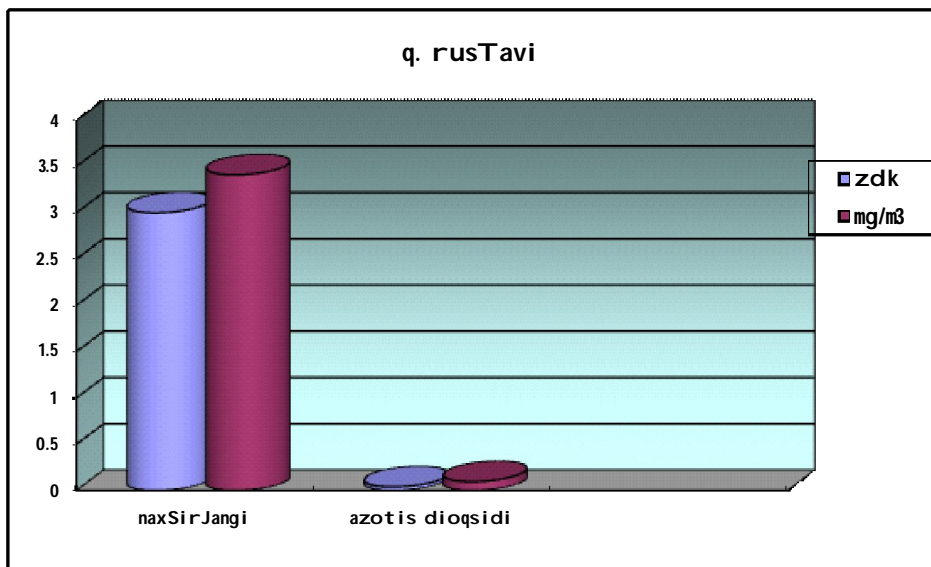

azotის ოქსიდის სასუალი ო Tვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

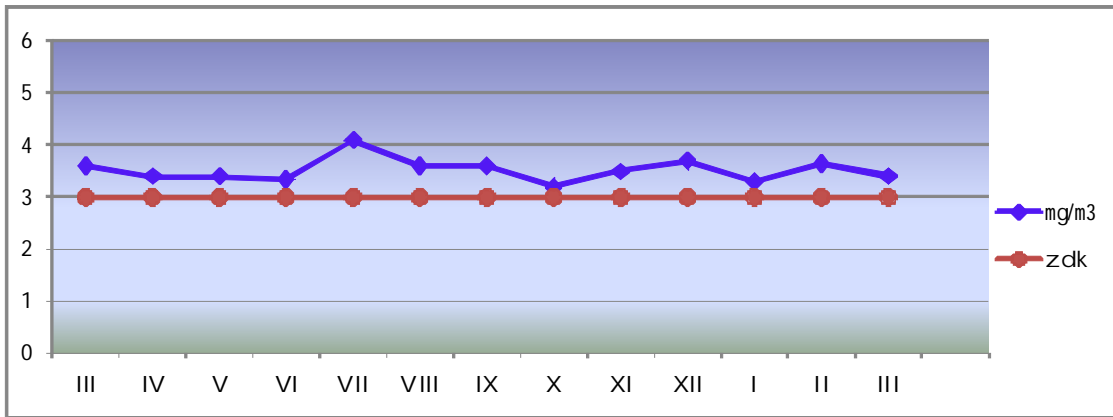
q. რუსთავი

მარტის თვის რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების რეგულაციის მონიტორინგი უწყვეტად ხორციელდება შემდეგნაირად:

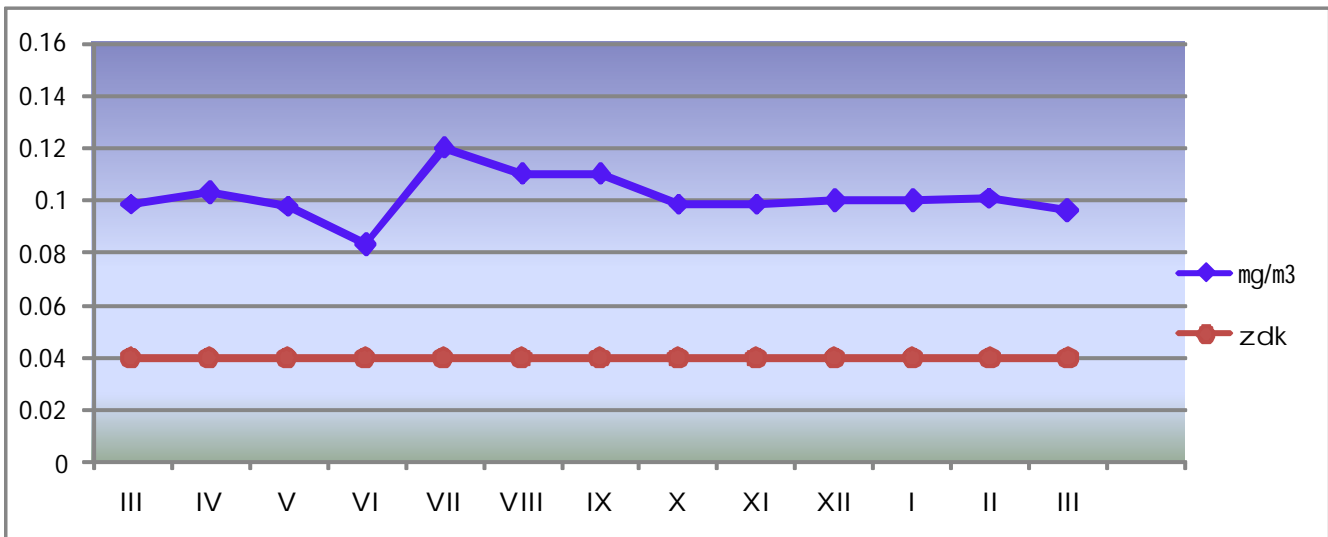
- *ნაქსირი* – სასაბურთალოს რაიონის ტერიტორიაზე დადგინდა 3.41 მგ/მ³, რაც 1.1-ჯერ აღემატება ნორმულ მნიშვნელობას;
- *აზოტის დიოქსიდი* – სასაბურთალოს რაიონის ტერიტორიაზე დადგინდა 0,096 მგ/მ³, რაც 2.4-ჯერ აღემატება ნორმულ მნიშვნელობას.

მარტის თვის სასაბურთალოს რაიონის ტერიტორიაზე

ნახსირჯანგის სასუალო ტვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

აზოტის დიოქსიდის სასუალო ტვიური კონცენტრაციები (2012-2013 წწ)

KDKDKDK

II. zedapi rul i wyal i

martis TveSi md. mtkvarze SenakadebTan erTad aRebul i iqna wyl is sinj ebi 4 wertil Si. maTSi ganisazRvra 33 ingrediенти.

martis TveSi wyl is sinj ebi aRebul iqna md. rionis auzis Semdeg mdinareebze: **rioni** (*quTaisTan, foTTan da Wal adidTan, sul 5 wertil Si*), **yviril a** (*zestafonsa da WiaTuraSi 2 wertil Si*), **oRaskura** (*q.quTaisTan 2 wertil Si*), **cxeniswyal i**, aWaris regionis Semdeg mdinareebze: **kintriSi**, **yorol iswyal i**, **qubaswyal i**, **barcxana**, **WoroxiAda aWariswyal i**, agreTve md. **aragvis 3 wertil Si** (*cixisZiri, CinTi, Tval ivi*).

zRvrul ad dasaSveb koncentraciebze maRal i iyo amoniumis ioni md. rionis auzis Semdeg mdinareebSi: rioni, yviril a, oRaskura da cxeniswyal i. maTi Sesabamisi mniSvnel obebi mocemul ia qvemoT moyvanil cxril Si:

cxril i 1

punqtebi	mgN/l	zdk-ze meti (Ljer)
rioni-quTaisi-zeda	0.56	1.4
rioni-quTaisi-qveda	0.8	2.1
rioni-Wal adidi	0.62	1.6
rioni-foTi samx.Sen.	0.55	1.4
rioni-foTi Crd.Senak.	0.76	1.9
rioni - oni	0.48	1.2
j oj ora - iri	0.45	1.2
yviril a-WiaTura zeda	0.31	0.8
yviril a-WiaTura qveda	0.58	1.5
yviril a-zestafoni	0.66	1.7
oRaskura-quTaisi zeda	0.5	1.3
oRaskura-quTaisi qveda	0.6	1.5
cxeniswyal i-SesarT.	0.48	1.2
zdk - 0.39 mgN/l		

ზრვრულ ად დასასვებ კონცენტრაციებზე მარალი იყო რკინის შემცველი ობა მდ. რიონისი - *q. quTaisTan* - 1.2 ჰდკ, *q. foTTan* (სამხრ. და *Crđ. toti*) - 1.5 ჰდკ და 1.9 ჰდკ, მდ. ყვირილისა *q. WiaTurasTan* (ყვედა) და *q. zestafonTan* - 1.3 ჰდკ და 1.4 ჰდკ, მდ. ორასკურასი *q. quTaisTan* (ყვედა) - 1.3 ჰდკ.

III. ატმოსფერული ეკები

მარტის ტვესი კატარდა დაკვირვება ატმოსფერული ეკებზე. სინჯები არებულ იქნა შემდეგ კალაყებში: ახალციხე, ბოლნისი, გორი, თბილისი, თელავი, ფოთი, კუთაისი, ჯესთაფონი.

IV. რადიოაქტიური მდგომარეობა

2013 წლის მარტის ტვესი რადიოაქტიური დაბინჯებების შესახებ ოპერატიული ინფორმაცია შემოდინდა 12 სადგურიდან: თბილისი, კუთაისი, ფოთი, საცხერე, ჯესთაფონი, ახალკალიაყი, ახალციხე, გორი, თელავი, ფასანური, ლაგოდეხი, დედოფლისყარო.

მიუხედავად ატმოსფერული ჰაერში γ -გამოსხივების ექსპოზიციური დოზის სიმკვეთრის მერყეობდა 8.3 მკრ/სტ - 13.7 მკრ/სტ-ის ფარგლებში, რაც დედამიწის ბუნებრივი რადიაციული ფონს არ აღემატება (იხ. ცხრილი 1).

**atmosferul haerSi γ -გამოსხივების ექსპოზიციური
dozis simZI avre (mkr/sT)**

cxრილი 1

sadguri	saSual o mni Svnel oba
foTi	8.3
quTaisi	12.4
saCxere	11.1
zestafoni	10.7
fasanauri	11.5
dedofl iswyaro	10.1
axal cixe	13.7
gori	13.6
Tbil isi	10.3
Tel avi	12.3
I agodexi	12.4
axal qal aqi	13.1